

proli", ki se s svojimi par besedami popačene nemščine vsakemu bahajo, grajščinski oskrbniki, učitelji veter-njaki in enaki nerodni ljudje. Res, tako deželo zaslužil bi delaven narod trdne slovenske korenine. —

Po obedu sem hotel odriniti proti Krškemu; al vdam se prigovarjanju gospoda župnika, ki pravi, da je pot dolga in samotna, brez vse mikavnosti. Tudi sem vedel iz skušnje, da ob nedeljah so pota po vsem svetu polna vinjenih ljudi, ki so potem jako sitni in ne marajo za pametne besede. Iz teh vzrokov in ker mi gospod župnik oblubi, da bom imel jutri priliko peljati se do Krškega, ostanem in popoldne mi naglo preteče pri zanimivih pogovorih, ravno tako večer. Drugo jutro se poslovim od gostoljubne hiše župnikove, sedem na voz in se odpeljem, ter s tem prestopim vnovič svoj program peš-hoje. Al zopet se nisem kesal, kajti na-veličal sem se že večdnevnega potovanja in pot z Rake do Leskovca je res dolgočasna, večidel drži cesta čez nizko grmovje, kjer so večja drevesa izsekana. Ob cesti sem videl le par hiš, pa nekaj prascev na paši, namešanih z umazanimi pastirji — otroci, ki menda tu imajo svoje šole.

(Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Dva srečna kmeta.* Zadnje dni preteklega leta sta dva kmeta iz Amstetten-a v gornji Avstriji šla na Dunaj, da bi, ker sta denarja potrebovala, svoja dva lóza prodala. Bila sta dva tako imenovana „kredit-loza“. Šla sta zato v štacuno, kjer denar menjajo, loze kupujejo in prodajajo itd., in sicer v menjalnico Breitner-Jioniencevo. Ko jima trgovec pové, kakošno ceno imajo kredit-lozi, sta kmeta zadovoljna z denar-jem, ki ga dobita za prodana loza. Gospodar menjal-nice pa, predno jima izplača denar, dá list zadnjega vzdigovanja lozov pregledati. „Gospod, pustite to“ — reče eden izmed kmetov — „škoda za čas“ — Al kaj je pokazal list? En loz — (serije 710. šte. 30) — je dobil prvi dobiček z 200.000 gold., drugi pa srečko s 1000 gold. Menjalnica je kmetoma brž oskrbela izpla-čanje sreček v gotovem denarji, in že ob enajstih do poldne sta iznenada bogata kmeta s 167.000 gold. go-tovine po železnici se peljala domú. Da je vsa vas po-konci bila, lahko si je misliti. — Dogodba je popolnoma resnična.

* *Grozne kužne bolezni v grlu (difteritis)* še zmirom ni konca, skoro bi rekli, po vseh deželah. Posebno gro-zovita pa je, kakor „Narodni list“ pripoveduje, v Oče-stovu v Dalmaciji; v tej majhni farici, katera ne šteje več ko 700 duš, je pomrlo že čez 200 oseb. „Narodni list“ toži, da nimajo nobenega zdravnika ondi, in da se nihče za bolne ne briga!

* *Bogata nevesta.* 8. dne t. m. je bila v nadško-fijski kapelici na Hradšinu v Pragi poroka grofice Ma-rije Kavnic s princem Egonom Hohenlohe-Waldenburg-Schillingsfürst. Nevesta je hči grofa Albrehta Kavnic. Nevestina oprema (ausstattung) je te dni izpostavljena v veliki dvorani grofovske palače v Praški gosposki ulici in obstoji v sledečem: 30 tucatov srajc, 500 pred-pasnikov, 100 parov rokovic, mizne posode sreberne in porcelanaste za 300 oseb, 200 tucatov velikih in 400 tucatov majhnih servijetov, 50 tucatov velikih prtov itd. Vsa oprema se je v Pragi zgotovila in blago od Pra-ških trgovcev kupilo. Perilo je vredno 24.000 gold. Posebno dragocena je biserna garnitura z dijamanti, ki stane 24.000 gold.

Politične stvari.

Nemško-avstrijsko liberalno novinarstvo

in vzhodno vprašanje.

Žalost prešine človeško srce, ako vidi okrog sebe le sovražne obraze, med katerimi se tu pa tam skriva kako pomilovalno obličje. Prav taka se godi človeku, ki prebira dandanes tako imenovane „liberalne“ novine. Liberalni listi namreč, vkljub temu, da zmirom govoré o človekoljubji, o ljubezni do bližnjega, od obojega niti najmanjše črtice ne pokažejo nasproti tlačenim ju-goslovanskim bratom. Njihov liberalizem je to, da po-višujejo ono ljudstvo, ki je neplodno storilo celi Bal-kanski polotok; njih človekoljubje je to, da se v divjem srdi zaletujejo na nesrečne žrtve Turške krutosti, na-mesti, da bi se obrnili v pravični jezi na ostudne Turke, zatiratelje „svobode in napredka“. Da! čudno se mora zdeti človeku, ko bere turško „Presso“, judovski „Neues Wiener Tagblatt“ in druge take liste ter vidi, da bi v svoji pijanosti radi pritiskali na prsa „mučenike“ Tur-ških Slovanov. Srbi in Črnogorci so jim „popadajoči psi“, ki zaslužijo biti ostro pokorjeni od svojega go-spodarja, nikakor pa ne, da bi se za-nje zanimali za-padni narodi Evropski. Ko so pred malo leti pozdrav-ljali z veseljem osvobodjenje (?) Francosko-nemške Lo-tringije in Alzacije iz Francoskega jarma, njim zdaj niti ne pride na um, da bi svobodo privoščili tudi Ju-goslovonom.

Ko se diplomati, prepričani pravičnih zahtev Jugo-slovanov, trudijo in mučijo, da bi rešili mirnim potom jugoslovansko vprašanje, oni zabavljajo „skopi dami“, Evropski diplomaciji, trdé, da se sama sili pod Ruski vpliv „severnega medveda“, ki bode pokončal sad omike, truda in borbe mnogih stoletij pri zapadnih narodih. Papirno ustavo, s katero je osrečil Midat-paša „otoman-sko“ državo, od katere nihče nič ne pričakuje, hvali-sajo in povzdigujejo v nebó, češ, da enake ustave ne vživa niti Avstrija niti Nemčija, Ruska vlada pa je gol despotizem proti prihodnji svobodi Turški. Cesar pa še pri lahkomiselnih bralcih ne opravijo s tem, mislijo do-seči na drugi poti, namreč da skličejo že stokrat pre-kuhano pošast panslavizma na dan, tako, da lahko-verní nemčurski filistri že vidijo v duhu krive sablje in zaraščene obraze Ruskih kozakov, ki strašno gospo-darijo in v imenu panslavizma vničujejo vse plode Ev-ropske olike, kajti panslavizem jim družega ni, nego gospodstvo Rusko — gospodstvo krutosti. In tako je skoro vse liberalno novinarstvo, počenši od Ljubljan-skega „Tagblatta“ do Dunajske „Presse“. Ako ima kak list morebiti še nekoliko poštenosti, ne upa si tega odkrito povedati, kajti bati se mu je, da se ne zaleti vsa druhal va-nj in ga ne uniči.

Od kod toraj ta žalostna prikazen v Avstriji, ki vendar je mogočna postala vsled bojev s Turci, in more tudi le po istem potu doseči svojo zgodovinsko nalogo?

Vzrokov je mnogo, pa bode naj zadostno, da le po-glavitneja omenim.

Prvi in gotovo poglavitni vzrok je zguba prav-nega čuta. V svoji strasti in zagrizenem sovraštvu do vsega, kar je slovansko, pozabil je liberalizem, da tudi Slovan je človek, da se tudi njemu spodobijo pravice, ki jih vživajo drugi narodi. On skuša razdjati in podkopati vse, kar stoji, zraven pa nima dovolj moči, da bi stvaril kaj družega, kaj novega, kaj boljšega. Nade, ki smo jih gojili Slovani že toliko stoletij, skuša vničiti in nas s tem storiti še bolj nesrečne, v resnici pa so mu bolj pri srcu Turški lozi nego Turška država.

Ne manj vzrok tacega počenjanja je pa tudi lehkomišljenost bralcev omenjenih listov. Le pogledjmo starega birokrata ali kakega družega „spießbürgerja“, beroča „Presso“, kedar grdi Slované, kako se jima obraz sveti in kako prikimujeta psovkam, katerim bolj verjameta nego svetemu evangeliju, zraven se pa ne potrudita, da bi reč pregledala natančneje in se prepričala, je li tudi resnica to, kar bereta? In taka je večina časnikarskih bralcev, ki mora kaj imeti, da si preganja čas in zatoraj z veseljem sprejme vsako reč, ki jo more spraviti iz lene zaspanosti, ne gledé, je li resnica ali laž.

Tako je liberalno novinarstvo nasproti nesrečnim, pod Turškim jarmom hrepenečim bratom, katero nič manj ne napada Rusije, ki je prevzela sveto nalogo polajšati žalostno stanje Slovanov na Balkanskem polotoku. Miroljubivost Ruskega cara tolmači za strah pred Turško silo, ki po njegovih mislih zdaj neki ima na razpolaganje več vojakov nego Rusija. Ne bojé se trditi, da Rusom primanjkuje denarjev, čeravno ves svet vé, da ima Rusija več denarja in denarstvene moči, nego druge države, čeravno nje ne podpirajo (pa tudi ne molzejo) judovski Rotšildi. In dalje prašamo: ni li Rusija nič storila v 20 letih miru, ni si li pridobila v Krimski vojski nikacih naukov? Da! zapadni Evropi se še sanja ne, kak napredek je storila Rusija v zadnjih desetletjih, kar nam svedoči že njeno premišljeno diplomatično vedenje. Največ napadov pa trpi Rusija zavoljo bolezni glavnega načelnika južne armade kneza Nikolaja, o kateri trdijo, da je le izmišljena, ter iz tega sklepajo, da je Rusiji žal, da je začela rožljati s sabljo in bi se boju rada odtegnila. Nam pa se nikakor čudno nezdí, da postane kdo mrzličén, posebno ako biva v močvirnih krajih na Prutu, kajti kaj družega je, vojsko spravljati na papirji, kaj družega se tega dejanstveno vdeležiti. Prepričani smo pa tudi, da v Rusiji ni samo veliki knez Nikolaj za to sposoben, ampak ima ona še mož, katerim bi smela ta posel zaupati.

Tako se liberalno novinarstvo véde nasproti vzhodnemu, za nas Slované preimenitnemu vprašanju. Take so njegove fraze o „svobodi, omiki, napredku“! Ni li to mračnjaštvo, ki žali vsacega resnicoljubnega človeka? Tako sodi vsak umen pa pošten človek, — tako sodijo povsod, kjer ni javno mnenje v rokah po zlatu in srebru hrepenečega židovstva.

Proč toraj s takimi „liberalnimi“ listi med Slovenci!

Novice iz Turčije in o Turških zadevah.

Zadnji teden se ni veliko spremenilo. Konferencé še vedno ni konca ne kraja, dasiravno nimajo nobenega uspeha in ga najbrže tudi ne bodo imele, kajti Turčija trdovratno odbija tirjatve Evropskih vlad. Turčija je pri tem bolj dosledna od Evropskih poverjenikov, ki cincajo in cincajo, se vedno odpravljajo s Carigrada, pa vendar ne gredó. Kedar se konferenca razbije, mislijo neki podati se v Atene na Grško.

Važneje za jug, kakor pogovor diplomatov v Carigradu, so druge reči.

Za gotovo se namreč poroča, da bodo Bulgari, brž ko prestopijo Ruske čete Turško mejo, razklicali vélikega kneza Ruskega Nikolaja Nikolajeviča za kralja Bulgarskega. Pomenljivo je tudi to, da je cesarjevič o godu Črnogorskega kneza poslal temu častitko, ki hvali Črnogorce zarad dosedanjih zmag in katere konec se po „Glasu Črnogorca“ tako-le glasi: „Nadjam se, da bo pravica in milost Božja blagoslovila prizadevanje Rusije v njeno korist; srečnega se čislam, da sem po volji Njih Veličanstva cara po-

klican razodeti velikodušne namere Rusije o tej sveti stvari.“ — To so pač besede velike pomembe!

Peštanski „softe“ (vseučiliščniki) so poslali te dni deputacijo h Kerim-paši, slavnemu „zmagovalcu“ kristijanov, ki mu je nesla častno sabljo. V Trstu pa so hudo skusili, kako omikani svet spoštuje take „kulturonosce“. Občinstvo je namreč te „junake“ pozdravilo z žvižganjem, zabavljanjem, gnjilimi in smrdljivo napolnjenimi pomarančami, tako, da parobrod, ki jih je peljal v Turčijo, moral je nagloma odriniti in še pred odločenim časom. Tako se spoštujejo simpatije s Turki pri olikanih narodih. — Tržaški časnik „Il nuovo Tergesteo“ obširno popisuje orjaško sramoto, ki so jo doživeli Magjarski študentje 6. dne t. m. v Trstu, in da pred odhodom zasramovanega Magjarskega parobroda so Tržančanje še tudi izžvižgali barona Pascotinija, ki je mislil, kaj dobrega storiti, da je pozdravil gospodiče Magjarske. Tacega vriša in kriča ni še doživel Trst; najglasneje se je razlegal krik: „morte ai barbari!“ (smrt barbarom). — Prav tako!

Avstrijska vlada dela v Dalmaciji neprenehoma priprave za boj, kakor smo že zadnjič omenili. Te dni je v Kotorski loki nakupila sila veliko oslov in mul in jih zeló drago plačala. Dne 28. decembra u. l. je prijadral v Zadar iz Pulja parobrod obložen z orožjem in streljivom. Pa tudi Turčija se z vso silo pripravlja za daljni boj. Rusija misli na noge spraviti še 6 vojnih korov. Iz tega je razvidno, da je vojska med Rusom in Turkom več ko gotova.

Slovanski odbor v Moskvi je poslal 120.000 rubljev v zlatu za ranjence na Črnigori.

Štatistika Turških grozovitosti. Po spomenici, katera je bila generalu Ignatijevu izročena za konferencije, so Turki od početka ustanka do zdaj požgali 2600 krščanskih vasi, 96 pravoslavnih in 7 katoliških cerkev in samostanov, pa 11 šol, — posekali so žen, otrók in starcev, ki niso bežati mogli, 6000 duš, — oropali so ljudstvo najmanj za 2½ milijona goldinarjev. — Bežalo je naroda na Hrvaško in Dalmacijo in pa v Srbijo nad 185.000 duš. Ustajnikov pod orožjem je še 4000, poginilo jih je ob času boja okoli 1500—2000, ranjenih leži še po bolnišnicah do 100.

Naši dopisi.

Iz Gradca 21. jan. (Nova mestna klavnica.) Česar je naše mesto že dolgo pogrešalo na prid javnemu zdravju, pa tudi na zložnost mesarjem samim, to smo dobili zadnji mesec lanskega leta — namreč klavnico za goveda, drobnico, prešiče pa tudi konje, ki se je 7. dne decembra slovesno odprla. Ker vem, da so „Novicam“ poročila o takih napravah všeč, katere spadajo v občinske potrebščine, zato mislim, da bodo sledečim vrsticam radi dovolile prostorček. *) — Velikanska klavnica stoji na desnem obrežji reke Mure, do katere se lahko pride od vseh strani. Narejena je po izgledu Peštanske. Na vsaki strani vhoda stoji poslopje, v katerem so pisarnice in pa stanovališča za dotično osobje. Na levi strani vhoda stojite dve veliki klavnici, v sredi njih pa ste dve ledenici. Obe klavnici ste enako napravljeni; tlak je narejen iz velikih ploš, ki so s cementom prevlečene; z vodo, ki poplaknuje kri in drugo nesnago, ste obilo prevideni. Vsak veči mesar ima v klavnicah svoj oddelek, ki je s številko zaznamovan. Na obeh stranéh vsake klavnice je po 16 razdelkov, tako, da se ob enem lahko veliko živine pobije. Za prevaževanje kož, čev in družega droba imajo

*) Hvala temveč, ker tudi za Ljubljano je ta klavnica lep izgled. Vred.